

Resume af Guldborgsund kommunes varmeplan 2010

Et af formålene med denne varmeplan at belyse hvilke mulige initiativer, der er for at udvikle fjernvarmen samt individuel opvarmning af boliger. Især med henblik på at begrænse brugen af fossile brændsler som kul og olie samt ren elopvarmning i boliger (varmepumpeanlæg er acceptable).

Indhold

1. Hvordan kan varmeforsyningen så udvikles?	1
1.1 Tilslutningspligt og forblivelsespligt	1
1.2 Udvikling af eksisterende fjernvarmeforsyningsområder	1
1.3 Mindre by- og boligområder	2
1.4 Biomasse	2
1.5 Affald og overskudsvarme	3
1.6 Energi fra vind og sol	3
1.7 Energibesparelser og lavenergihuse	3
2. Konklusion	4

1. Hvordan kan varmeforsyningen så udvikles?

1.1 Tilslutningspligt og forblivelsespligt

Kommunen har mulighed for at bruge styringsmidlerne som tilslutningspligt eller forblivelsespligt i eksisterende som fremtidige fjernvarmeforsyningsområder som er konkurrencedygtige i forhold til brug af olie og ren el til opvarmning samt forbrugerøkonomi. Der kan også være miljø- eller energi-/klimamæssige hensyn der kan medføre tilslutnings- eller forblivelsespligt samt det samfundsøkonomiske perspektiv.

Det forventes, at eksisterende boliger (olie- såvel som el-opvarmede) samt udpegede arealer til boliger i kommuneplanen beliggende indenfor eller i nær tilknytning til eksisterende fjernvarmeforsyningsområder kan blive tilsluttet fjernvarme – muligvis gennem nye krav i den fremtidige lovgivning.

Anvendelsen af tilslutningspligt vil der skulle tages politisk stilling til i forbindelse med de enkelte forsyningsselskabers ansøgning om tilslutningspligter eller forblivelsespligt. Den politiske beslutning vil ske på baggrund af konkrete vurderinger af om fjernvarmen er konkurrencedygtig i forhold til andre individuelle varmeforsyningsmuligheder samt forbrugernes økonomi.

1.2 Udvikling af eksisterende fjernvarmeforsyningsområder

Potentialet for tilslutning af boliger indenfor de eksisterende områder er ca. 20 %. Et udtræk fra BBR viser at ca. 3.100 bygninger i kommunens fjernvarmeområder ikke er tilsluttet.

Det er derfor forsat vigtigt, at eksisterende fjernvarmeforsyningsselskaber og elforsyningsselskaber satser på at få tilsluttet de oliefyrede og elopvarmede boliger, der ligger indenfor fjernvarmeforsyningsområder eller i nær tilknytning hertil indenfor de nærmeste år.

Udvidelse af fjernvarmeområder vil dog mest ske i forbindelse med byggemodning af nye boligområder i tilknytning til fjernvarmeområderne.

Der ud over kan der ligge et fremtidigt potentiale i at tilknytte nærliggende landsbyer/boligområder.

Ovennævnte udvikling forudsætter, at fjernvarme i fremtiden samfundsøkonomisk kan konkurrere ikke bare i forhold til kul, olie og naturgas, men også individuelle varmforsyninger.

1.3 Mindre by- og boligområder

Netop udviklingen af varmforsyningen i kommunens små bysamfund vil kommunen gerne støtte f.eks. i samarbejde med varmeværkerne og landbrugene, men der kan også være andre initiativtagere til fælles varmforsyningsprojekter i lokalsamfundene (Grundejerforeninger o.l.)

Der kan også være et potentiale for lokale samarbejder omkring fælles varmforsyningsforhold. Det kan f.eks. være et mere uformelt samarbejde om fællesindkøb af brændsler, såsom træflis og træpiller eller etablering af egentligt nabovarme.

I landsbyer med nogle større institutioner eller gårde med et større varmebehov, kan der især være økonomiske perspektiver i levering af fjernvarme til de nærmeste naboer eller en landsby.

Et sådant varmforsyningsprojekt kræver normalt, at landsbyens beboere handler i fællesskab med deraf opnåelse af høj tilslutningsgrad på helst over 70-80 % af boligerne.

I kommunen er ca. 29 % af boligerne olieopvarmede og 13 % elopvarmede.

1.4 Biomasse

Ved eventuelle tiltag til mindre lokale fjernvarmforsyninger i kommunen generelt kan det udnyttes, at der fortsat er et stort og økonomisk rentabelt potentiale for varmforsyningen med de traditionelle lokale biomasseressourcer såsom halm og træ samt kornafrens, frøafharp og gylle til biogas.

Inden for kommunens landbrugsareal er der f.eks. et samlet årligt energipotential af halm på ca. 110.000 tons eller ca. 450 GWh energi. Det samlede årlige halmforbrug inden for varmforsyningen i kommunen er på godt 40.000 tons svarende til ca. 180 GWh energi. Resten eksporteres ud af kommunen.

Gennem kommuneplanen er der også mulighed for at øge skovarealet markant på sigt bl.a. for at fremme bynær skov og grundvandsbeskyttelse. Det vil øge potentialet for træ til varmforsyningen. Markedet for træ (flis og piller) til energi må forventes forøget væsentligt fremover.

Der er et potentiale for udnyttelsen af braklagte arealer og andre udbyttefattige landbrugsarealer til energiafgrøder i Guldborgsund kommune. Energiafgrøder kan stå i op til 10 år før de skal høstes. Dette er ligeledes et område som bør vurderes nærmere med hensyn til en fremtidig indsats på biomasseområdet.

I kommunen er der også et potentiale for udnyttelse af gylle til biogasproduktion til energiformål på ca. 550.000 tons/år, som pt. ikke udnyttes. Der kan derfor være mulighed for at etablere endnu et biogasanlæg i kommunen, som Nysted Biogas i Kettinge (ca. 70.000 til 80.000 tons gylle).

Måske kan biogassen udnyttes på et eksisterende varmeværk eller i et nyt forsyningsområde (Guldborg?). Der kan også være mulighed for at udnytte biogassen lokalt (f.eks. en landsby) gennem et landbrug. Eventuel biogas produceret i kommunen kan måske udnyttes uden for kommunens grænser.

Miljøministeriet og KL har i 2010 indgået en aftale om fremme af udnyttelsen af gyllebaseret biogas.

Biomasseefterspørgslen vil med tiden stige efterhånden som energiforsyningen i Danmark og andre lande omlægges til brændsler med større CO₂-neutralitet end olie og kul (fossile brændsler). Dertil kommer udviklingen af biomassebaserede brændsler til transport i stedet for benzin og diesellole.

1.5 Affald og overskudsvarme

I kommunen udnyttes varme fra REFA I/S's affaldsforbrændingsanlæg som hovedkilde til fjernvarmeforsyning af Nykøbing F. - området. Her er der et større overskud af varme i sommerperioden, som ikke pt. kan udnyttes.

Kommunen har godkendt et projekt til fjernvarmeforsyning af boligområderne ved Ønslev og Eskilstrup, hvor REFA's overskudsvarme om sommeren indgår. Der er dog endnu ikke tilslutning nok fra borgerne til at projektet kan realiseres.

Overskudsvarmen fra REFA kan også:

- benyttes i nærliggende fjernvarmeforsyningsnet (Øster Toreby og Sydfalster er de nærmeste), så disse kan spare brændsler om sommeren.
- indgå til at dække varmetabet i en ringforbindelse af fjernvarmeforsyningsnet og samtidigt måske medføre fjernvarmeforsyning af mindre byområder, som ellers ikke umiddelbart kunne fjernvarmeforsynes (Nørre Alslev er rigeligt forsynet med overskudsvarme fra SWS).
- udnyttes til køleprojekter i større ejendomskomplekser (f.eks. skoler, sygehuse, butikcentre o.l.).
- oplagres så den kan udnyttes i fyringssæsonen. Dernæst er det et spørgsmål om forbrændingsegnet affald kan oplagres til fyringssæsonen eller om REFA I/S har mulighed for at begrænse mængden af affald, så der ikke opstår overskud af affaldsvarme om sommeren.

Det er muligt, at der findes andre muligheder for udveksling af energi mellem industrivirksomheder (overskudsvarme) og energiforsyningsselskaber, herunder varmegærker. F.eks. fra erhvervsområder placeret ved byer. I fyringssæsonen udnyttes f.eks. overskudsvarme fra sukkerfabrikken Nordic Sugar Nykøbing F.

1.6 Energi fra vind og sol

El fra vindmøller, hvor overskydende el fra vindmøller kan udnyttes i fjernvarmeforsyningen, er et yderligere alternativ. Dermed kan der spares på de lokale biomasseresourcer. Udnyttelsen af vindenergi er prioriteret nationalt. Det er derfor vigtigt at undersøge nærmere i forhold til varmeforsyningen. I kommunen alene produceres der op til ca. 130 GWh fra landbaserede møller.

Solenergi vil hovedsageligt i sommerhalvåret kunne erstatte anden varme produceret på eksisterende individuelle oliefyre, biomassefyre eller varmepumper og dermed spare på andre energiresourcer med 100 % miljøvenlig varme.

Solenergi projekter kan være interessante i forbindelse med renovering og nybyggeri og kan være et alternativ på nogle fjernvarmegærker, hvorved der kan spares biomasse om sommeren. I Nykøbing F. området er solvarme pt. ikke interessant på grund af overskudsvarmen fra affaldsforbrænding. Sydfalster Varmegærk a.m.b.a. har undersøgt solenergi nærmere og har sendt en projektansøgning i juli 2010 på et solvarmeanlæg på 12.000 m² til supplerende varmeforsyning. Især i sommerperioden.

Generelt kan der i energiforsyningen blive et behov for, at se nærmere på, hvornår solenergi bedst udnyttes til elproduktion eller varmeproduktion bl.a. i forhold til den teknologiske udvikling.

1.7 Energibesparelser og lavenergi huse

Udviklingen med hensyn til at spare på energien vil påvirke både den enkelte bruger og vores varmegærker. Energispareudvalget for Lolland, Falster og Møn er oprettet med Sydfalster Varmegærk som kontakt og koordinator og opfylder loven om energibesparelser.

Mange varmegærker i kommunen er i gang med at få deres fjernvarmekunder til at udnytte den leverede varme bedre, så returvarmens temperatur bliver lavere til værket. Det giver mulighed for det enkelte værk at forbedre energieffektiviteten. Denne indsats bør derfor fortsætte.

I Guldborgsund Kommune arbejder alle kommunens institutioner med energistyring (el, vand, varme). Energistyring blev startet for ca. 20 år siden og omfatter nu alle kommunens institutioner - nye som gamle. Dvs. kommunen er på nogle punkter godt med i forhold til registreringer af energiforbrug og udarbejdelser af handlingsplaner for energibesparelser. Et arbejde kommunen vil fortsætte med.

Gennem Bygningsreglementet er energikravene til nybygning af boliger strammet til både standardhuse og lavenergihuse fra juni 2010 (BR10), således at den normale energiramme for standardhuse nu svarer til det, der tidligere var lavenergiklasse 2 (BR08). Dertil kommer eventuelle krav til bygningsrenoveringer med hensyn til at opnå energibesparelse på hovedsageligt opvarmning.

Der ligger derfor en udfordring i, at udvikle fjernvarmeforsyning, som alternativt også kan udnyttes i lavenergihuse eller områder med lavt energiforbrug. Måske er der et alternativ gennem f.eks. fælles aftræk fra en akkumuleringstank i et lavenergiområde, der forsynes med varme fra et biomassefyret varmegærk, eventuel i kombination med et solvarmeanlæg eller vindmølle eller udnyttelse af fjernvarmens returvarme.

2. Konklusion

Som det fremgår af ovenstående er der mange virkemidler for at fastholde den etablerede fjernvarmeforsyning samt udbrede denne. Det samme gælder initiativer til forbedring af den individuelle varmeforsyning og -forbrug.

Det er således ikke kommunen, der er hovedaktør med hensyn til udviklingen af varmeforsyning indenfor kommunens grænser.

Udviklingen afhænger især af de initiativer, som andre aktører tager. De væsentligste aktører vil være varmegærkerne og forsyningselskaber, men også lokale landbrug, landboforeninger og grundejerforeninger kan bidrage væsentligt til udviklingen indenfor varmeforsyningen.

Kommunen er derfor åben for de initiativer, som måtte fremkomme og som følger ovenstående virkemidler. Kommunen vil overveje, hvilke samarbejder kommunen kan indgå i, for at fremme initiativer og igangsætning af projekter. Blandt andet også gennem kommunens klima- og energiplanlægningsarbejde.

20-06-2011

Guldborgsund Kommune

Natur, Miljø & Plan

Parkvej 37

4800 Nykøbing F.